

Національний
банк України

Макроекономічний та монетарний огляд

жовтень 2024 року

Департамент монетарної політики та
економічного аналізу

Головне

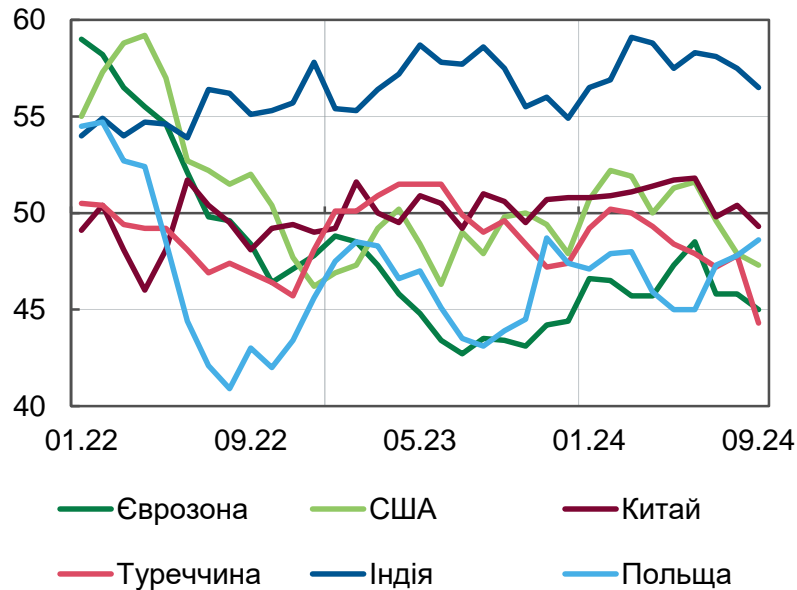
- **Зростання економік країн – ОТП України сповільнилося, інфляційний тиск надалі послаблювався.** Світові ціни на нафту тимчасово обвалилися через очікування надлишкової пропозиції, натомість на природний газ – були стійкими. Ціни на товари, вагомі для українського експорту, після суттєвого зниження відновили зростання. Провідні ЦБ знижували процентні ставки, тоді як більшість ЦБ країн ЕМ вичікували
- **Споживча інфляція очікувано пришвидшилася – до 7.5% р/р у серпні** (з 5.4% р/р у липні) передусім через обмежену пропозицію окремої продовольчої продукції. Однак базова інфляція зросла суттєвіше, ніж прогнозувалося, унаслідок перенесення на ціни вищих витрат бізнесу на сировину, енергію й оплату праці. Підтримували ціновий тиск і ефекти послаблення обмінного курсу гривні в попередні місяці. За оцінками НБУ, інфляція пришвидшилася також у вересні
- У вересні **тривало погравлення економічної активності в низці галузей** на тлі переважно стабільної ситуації в енергетиці, стабільного функціонування морського коридору та швидших, ніж торік, жнив пізніх культур. У результаті надалі збільшувалися обсяги транспортування, зростала промисловість та с/г.
- У вересні **попит на працівників надалі зростає завдяки погравленню економічної активності**, водночас скорочення кількості резюме припинилося. Проте **брак працівників залишається гострою проблемою для підприємств** і підтримує високі темпи зростання номінальних зарплат
- **Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) у вересні дещо звузився.** Бюджетні потреби були профінансовані за рахунок накопичених коштів від отриманої в серпні міжнародної допомоги, а також внутрішніх запозичень, обсяги яких у вересні були найбільшими з початку року
- Значні обсяги міжнародної фінансової допомоги визначили як **профіцит поточного рахунку, так і приплив капіталу за фінансовим рахунком** у серпні. Крім того, дещо звузився дефіцит торгівлі товарами. У результаті **валові міжнародні резерви зросли до 42.3 млрд дол.** станом на кінець серпня
- У вересні НБУ зберіг облікову ставку на рівні 13% і збільшив обсяги інтервенцій з продажу валюти для забезпечення стійкої ситуації на валютному ринку та обмеження інфляційного тиску. **Це сприяло підтриманню інтересу громадян до заощаджень у гривні:** відновилося зростання строкових депозитів, тривало нарощування вкладень у ОВДП

Зовнішнє середовище

Зростання економік країн – ОТП України сповільнилося, інфляційний тиск надалі послаблювався

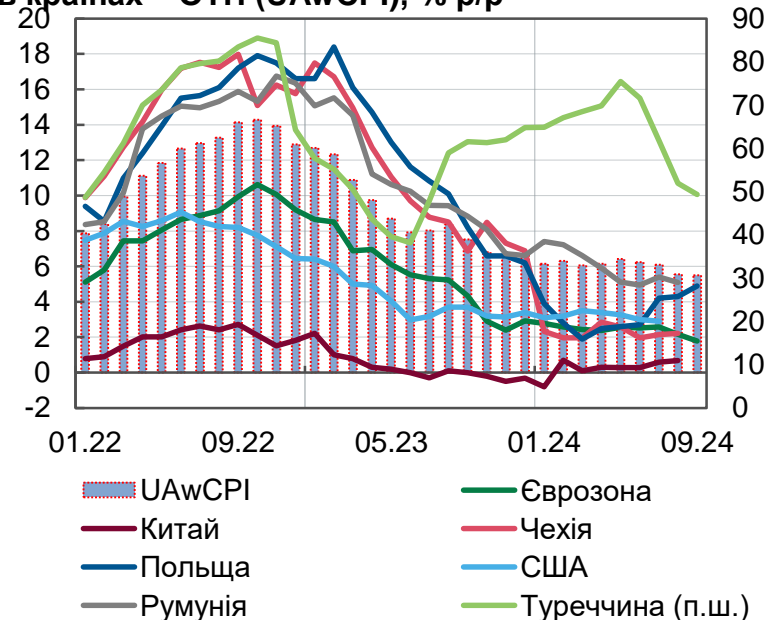
PMI обробної промисловості окремих країн

Джерело: S&P Global.

- Випереджаючі індикатори свідчили про ознаки подальшого сповільнення активності у виробничому секторі за стійкого розширення сектору послуг у країнах – ОТП України. Компанії скорочують обсяги виробництва внаслідок зменшення нових замовлень, міжнародна торгівля зберігається слабкою, насамперед через геополітичні конфлікти
- Водночас індикатори свідчать про стійке послаблення цінового тиску у світовому виробничому секторі, а дефіцит пропозиції нижче середнього довгострокового рівня. Найстрімкіше та вперше за останній рік знизилися ціни на напівпровідники
- Інфляційний тиск з боку країн – ОТП України (UAWCPI) дедалі послаблювався завдяки сповільненню зростання виробничих витрат і відпускних цін, а також поліпшенню доступності транспорту, продуктів харчування та текстилю

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП (UAWCPI), % р/р

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

Світові ціни на нафту обвалилися через очікування надлишкової пропозиції, на природний газ – були стійкими

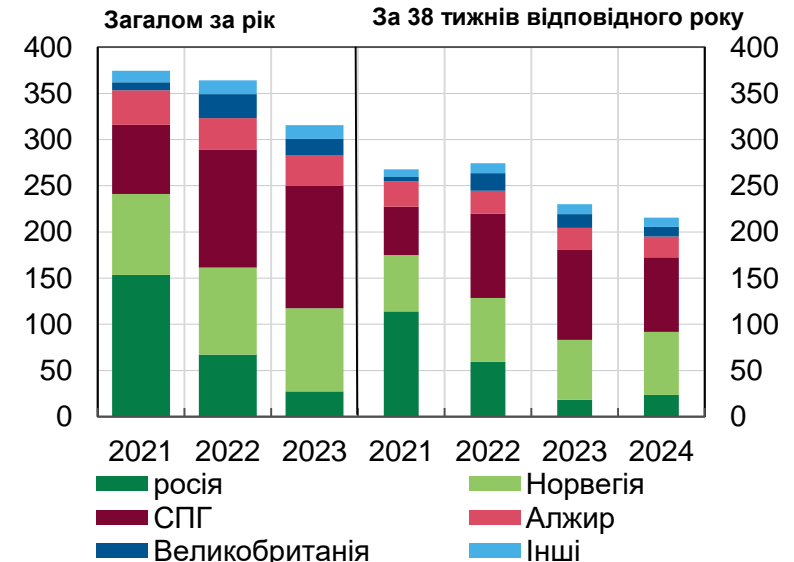
Світові ціни на нафту Brent (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис. м³)

Джерело: LSEG.

- Світові ціни на нафту стрімко знизилися на тлі зростання очікувань щодо нарощування пропозиції з боку США, Лівії та ОПЕК+ в умовах відносно слабкого світового попиту. Проте, зниження процентних ставок ФРС і запровадження додаткових стимулів у Китаї вселили оптимізм на ринку та призвели до відновлення зростання цін. Додатковим вагомим чинником останнього було посилення геополітичної напруженості на Близькому Сході, що може створити перебої з постачанням
- Ціни на газ у Європі коливалися у відносно вузькому діапазоні. Майже заповнені газові сховища в Європі та відносно слабкий попит тиснули в бік зниження цін. Натомість обмеженість пропозиції на ринку через технічне обслуговування кількох об'єктів газової інфраструктури Норвегії, зменшення експорту Австралії внаслідок зростання внутрішнього споживання та тимчасове зупинення видобутку газу в Мексиканській затоці через ураган тиснули в бік зростання цін

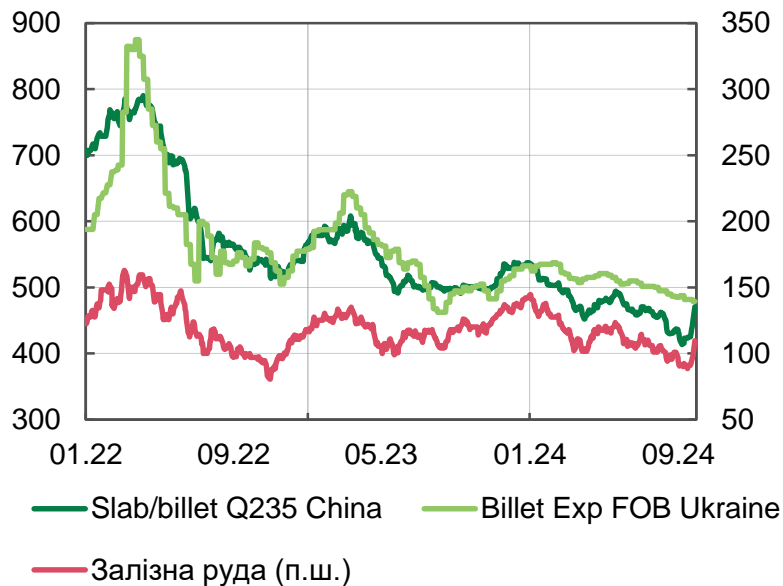
Імпорт природного газу до ЄС за походженням, млрд м³

Джерело: Bvuelgel (росія, Норвегія, Алжир – трубопровідний).

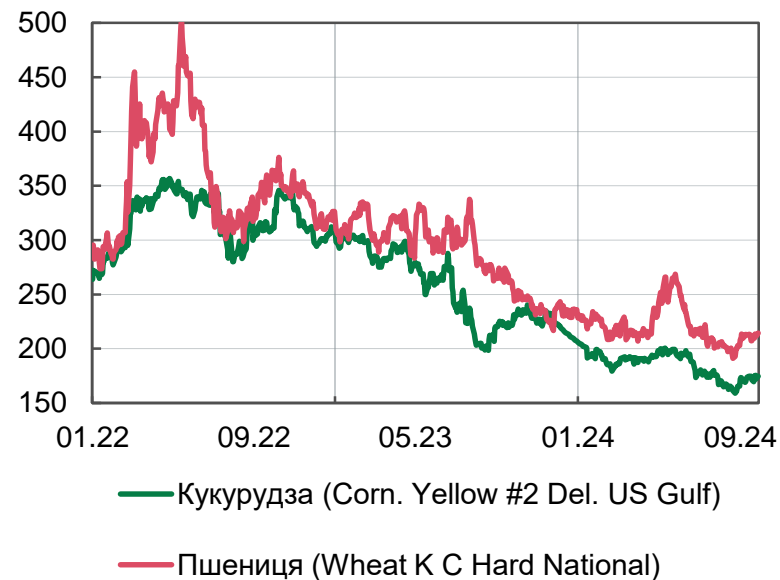
Світові ціни на товари, вагомі для українського експорту, після суттєвого зниження відновили зростання

Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: LSEG, Delphica.

Світові ціни на пшеницю та кукурудзу, дол./т

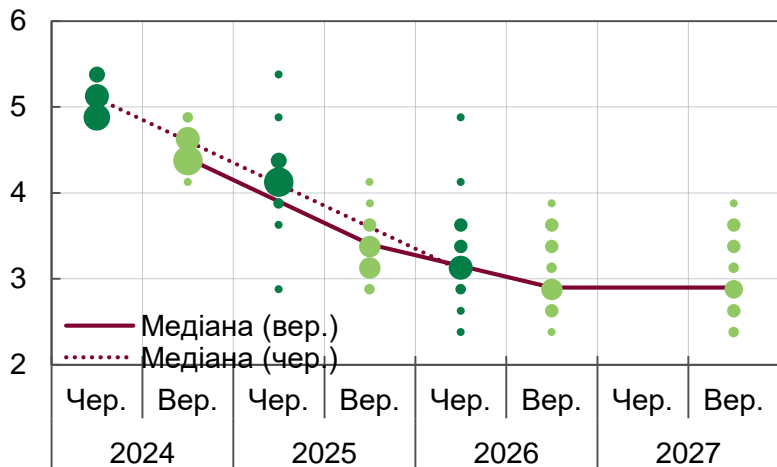

Джерело: LSEG.

- Ціни на сталь і залізну руду знижувалися під впливом стійких обсягів виробництва, насамперед у Китаї, в умовах високої конкуренції на тлі слабого відновлення сезонного будівельного попиту в більшості регіонів світу. Проте, наприкінці місяця настрої на ринку суттєво поліпшилися внаслідок запровадження цілої низки стимулюючих заходів Народним банком Китаю, що призвело до стрімкого підвищення цін
- Ціни на пшеницю та кукурудзу після довготривалого зниження відновили зростання. Посуха в країнах Чорноморського регіону, окремих районах США та країн Латинської Америки призвела до затримок з початком посіву озимих та погіршення очікувань щодо подальшого врожаю. Однак, поточне активне постачання зерна на ринок в умовах високої конкуренції стримує суттєве зростання цін

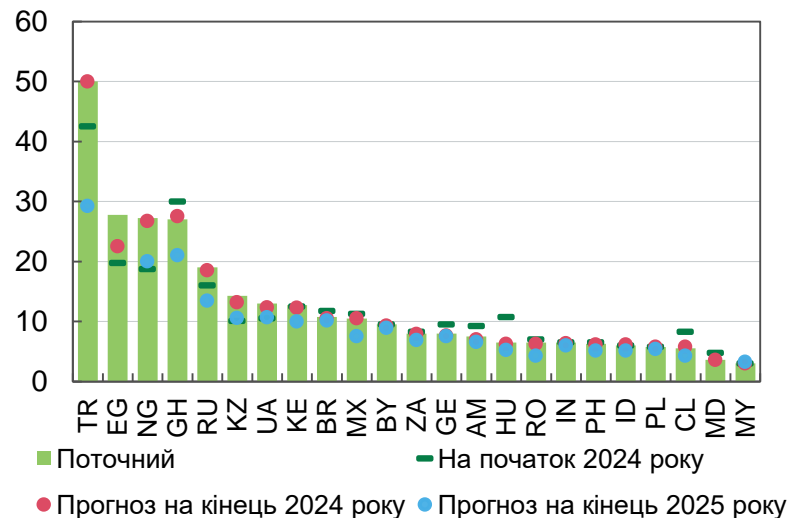
Провідні ЦБ знижують процентні ставки на тлі сповільнення інфляції, тоді як ЦБ країн ЕМ здебільшого вичікують

Кількість учасників FOMC, що очікують відповідну ставку на кінець року за результатами засідань

* Розмір кола визначається кількістю учасників, що підтримують відповідний рівень ставки.
Джерело: ФРС.

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЕМ, %

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Oxford Economics, станом на 30.09.2024.

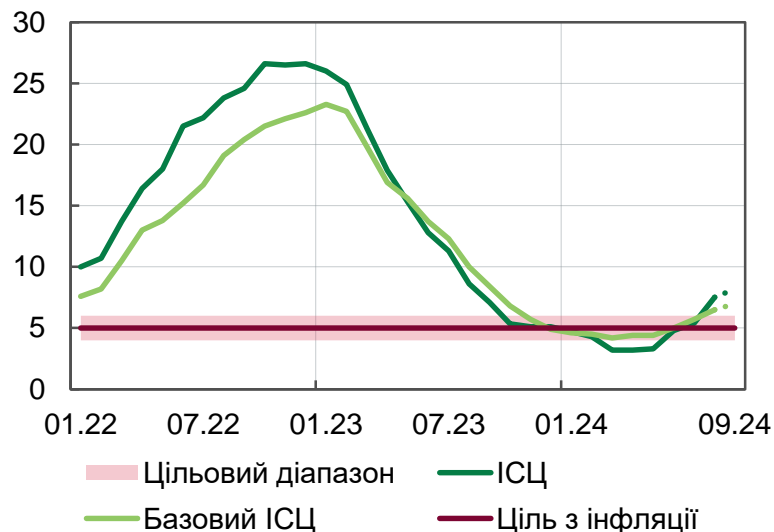
- ФРС агресивно розпочала зниження ставки на тлі ознак охолодження ринку праці, прогнозує дещо швидший і менш глибокий цикл пом'якшення монетарної політики. ЄЦБ вдруге знизив ставки на 25 б.п. та досі очікує повернення загальної інфляції до цілі у другій половині 2025 року. ЦБ не надають зобов'язань щодо наступних кроків, опиратимуться на дані
- Фінансові ринки закладають зниження ставок ЦБ ще на 50 б.п. до кінця 2024 року, та загалом на 175 б.п. для ФРС та 150 б.п. для ЄЦБ до вересня 2025 року
- ЦБ країн ЕМ сповільнюють темпи зниження ставок і займають здебільшого вичікувальну позицію з огляду на зміщення балансу ризиків у бік проінфляційних. Натомість ЦБ Китаю оголосив про низку заходів підтримки економіки та пом'якшення політики, а у ЦБ Мексики є підстави розглянути можливість більших знижень ставки з огляду на сповільнення інфляції

Україна: Інфляція

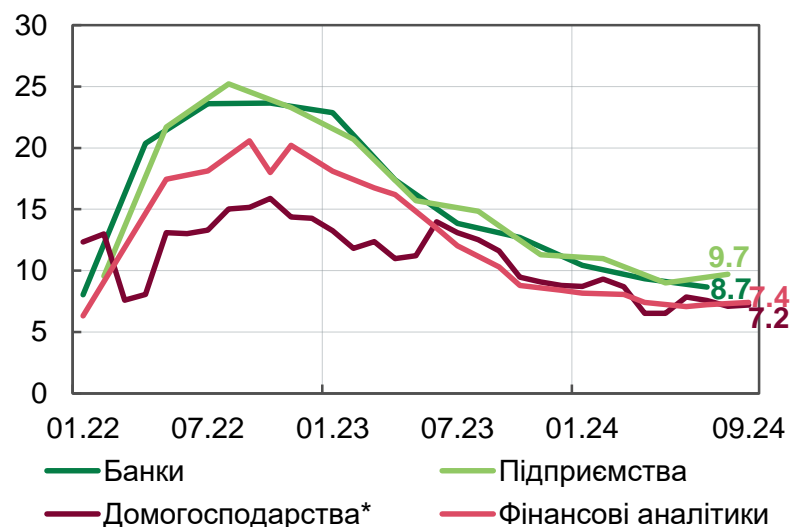
Ціновий тиск і надалі очікувано посилювався

Інфляція та інфляційна ціль, % р/р

* Вересень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

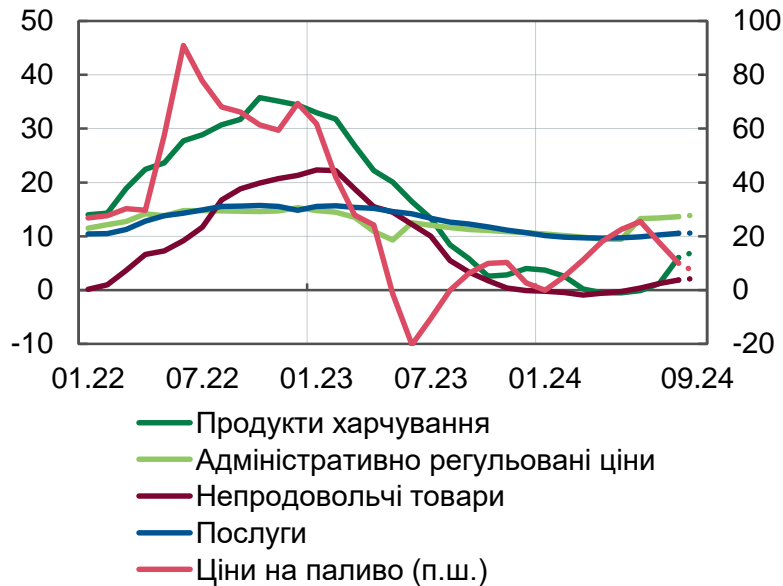

* З березня 2023 року метод опитування домогосподарств змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.
Джерело: НБУ, Info Sapiens.

- Фактична споживча інфляція в серпні очікувано пришвидшилася та лише незначно перевищувала траєкторію прогнозу НБУ, опублікованого в [Інфляційному звіті за липень 2024 року](#). Одним із основних чинників її зростання було пришвидшення продовольчої інфляції внаслідок скорочення пропозиції через посуху
- Фундаментальний інфляційний тиск також посилювався в серпні. Базова інфляція зросла до 6.5% р/р з 5.7% р/р у липні. Така динаміка випереджала траєкторію липневого прогнозу НБУ передусім унаслідок стрімкого зростання цін на оброблені продукти харчування через вторинні ефекти подорожання сировини та зростання виробничих витрат, зокрема на енергозабезпечення та зарплати. Проте інфляційні очікування загалом залишалися стійкими
- За оцінками НБУ, інфляція зросла також у вересні

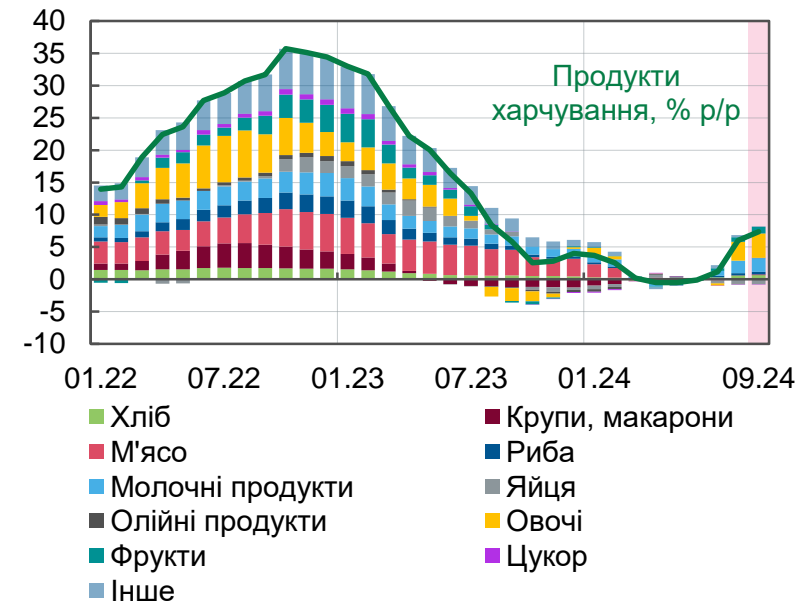
Зростання цін на продовольчі та непродовольчі товари пришвидшилося

Окремі компоненти ІСЦ*, % р/р

* Вересень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Внески у зміну цін на продукти харчування*, в. п.

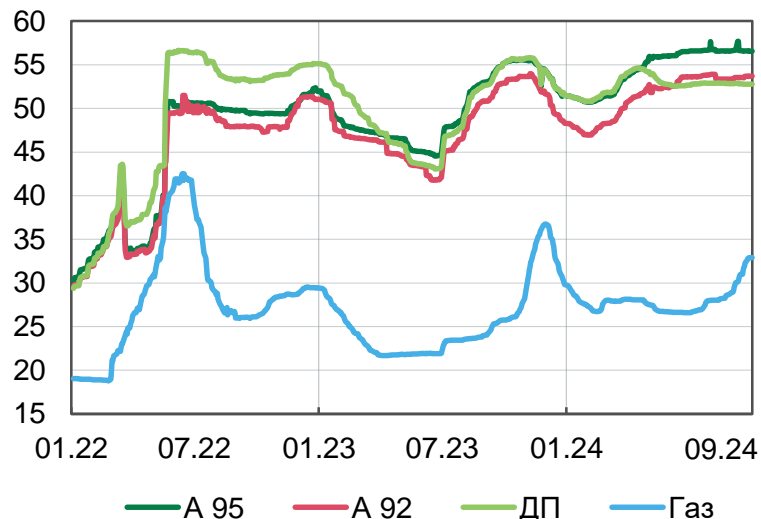

* Вересень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

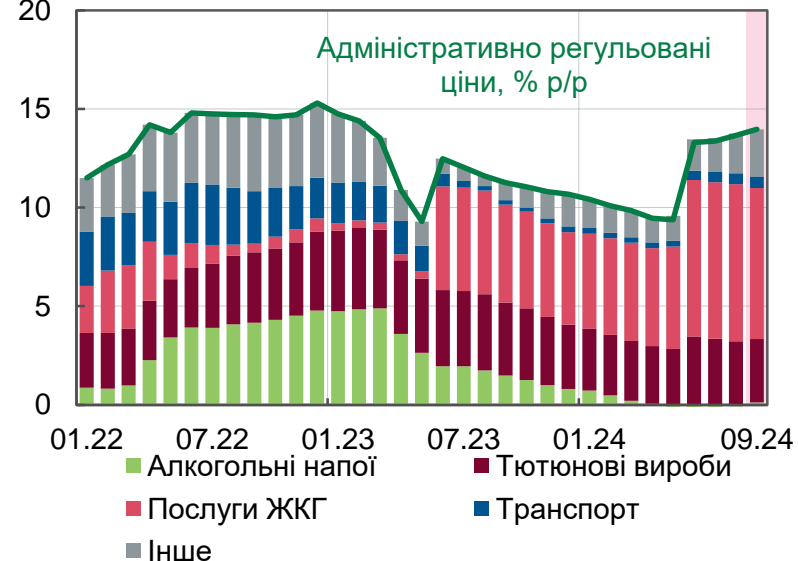
- У серпні продовольча інфляція стрімко пришвидшилася внаслідок відновлення зростання цін на сирі продукти на тлі скорочення пропозиції продовольчої продукції через несприятливі погодні умови
- Швидше зростали ціни й на оброблені продукти харчування, як через подорожчання продовольчої сировини, так і подальше збільшення витрат підприємств на енергозабезпечення й оплату праці
- Стрімкіше дорожчали більшість непродовольчих товарів, передусім під впливом курсового чинника. Натомість ціни на одяг та взуття знижувалися швидше, вірогідно через зростання конкуренції між продукцією імпортного та українського виробництва. Темпи зростання цін на послуги дещо пришвидшилися під тиском виробничих витрат бізнесу

Зростання адміністративно регульованих цін незначно пришвидшилося, а цін на пальне – сповільнилося

Ціни на пальне, грн/л

Внески у зміну адміністративно регульованих цін, в. п.

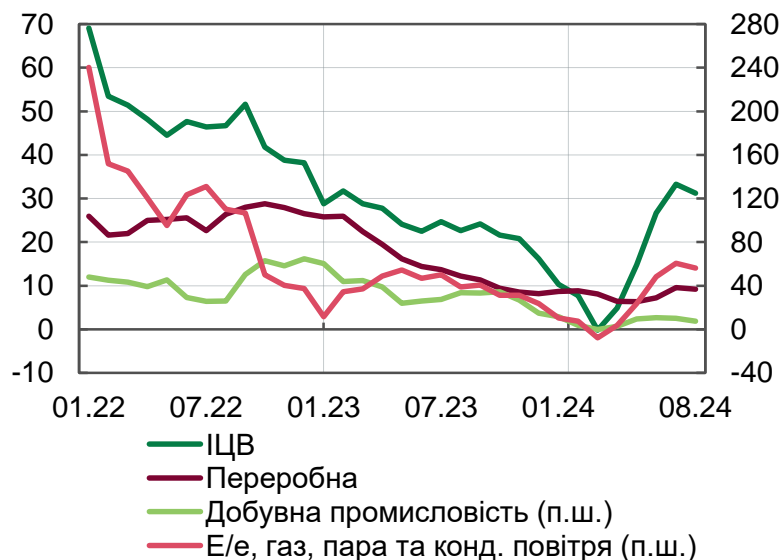
Джерело: minfin.com.ua.

* Вересень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Зростання цін на пальне в серпні сповільнилося з огляду на достатність запасів пального та нижчі, ніж очікувалося, ціни на нафту на світових ринках
- Ціни на алкогольні напої знижувалися дедалі повільніше. Подорожчання тютюнових виробів дещо сповільнилося, проте ціни на них зростали доволі високими темпами, в тому числі під впливом боротьби з тіньовою продукцією
- Крім того, пришвидшилося зростання цін на фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання, ймовірно, через курсовий чинник
- Як і раніше, інфляцію стримував мораторій на підвищення тарифів на окремі житлово-комунальні послуги для населення

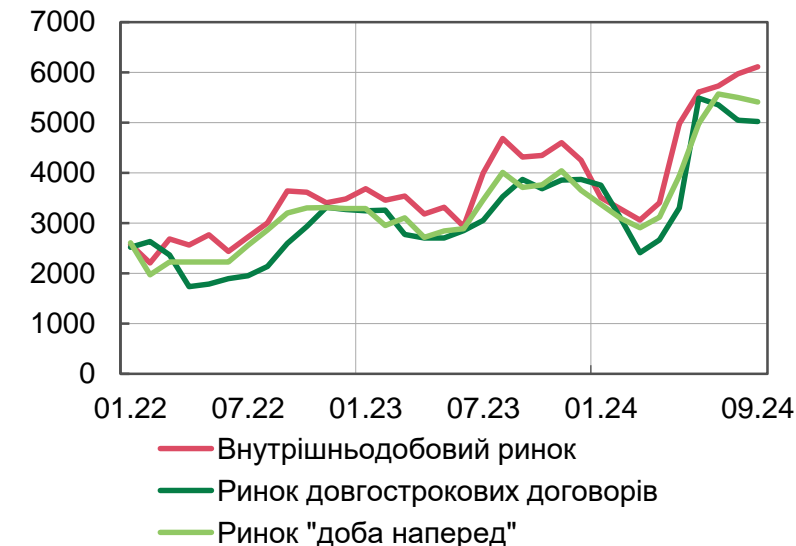
Промислова інфляція в серпні незначно сповільнилася, проте залишалася на високому рівні

Індекс цін виробників (ІЦВ) та його компоненти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Ціни на е/е для побутових споживачів, грн/МВТ·год

Джерело: Українська енергетична біржа, Оператор ринку.

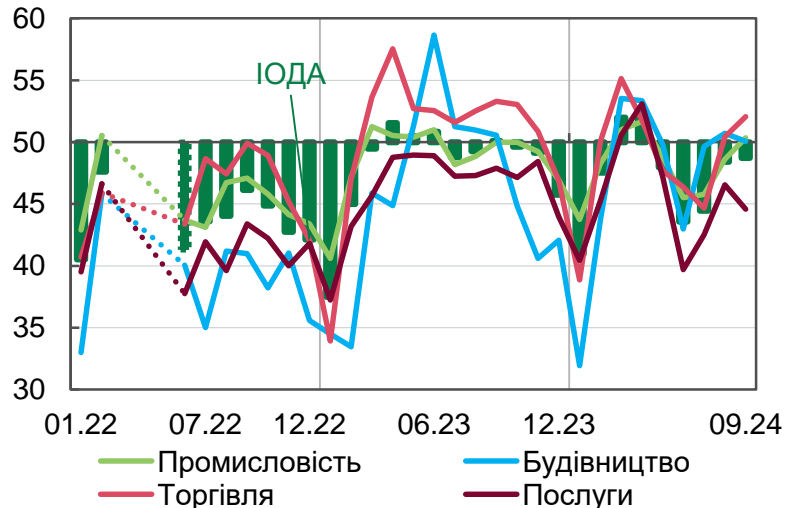
- Зростання цін виробників дещо сповільнилося (до 31.2% р/р у серпні порівняно з 33.3% р/р у липні), передусім через сповільнення зростання цін в енергетиці (до 56.2% р/р)
- Повільніше зростали ціни й у харчовій переробці, передусім за рахунок суттєвого їх зниження у виробництві цукру з огляду на [високі перехідні залишки](#) та початок нового сезону, [що розпочався наприкінці серпня](#)
- Також сповільнилося зростання цін у добувній промисловості, що пов'язано зі зменшенням цін у добуванні сировини та металевих руд на тлі відповідної цінової динаміки на зовнішніх ринках. Натомість на внутрішні ціни й надалі тиснула [висока вартість імпортової е/е та логістики](#)

Україна: Економічна активність

У вересні економічна активність надалі поживавлялася в низці галузей

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА), п.

Рівень вище 50 п. свідчить про переважання позитивних оцінок. Опитування не проводилося з березня до травня 2022 року. Джерело: НБУ.

- У вересні ділові очікування надалі поліпшувалися на тлі стабільної ситуації в енергетиці, швидких жнив пізніх культур і стабільного функціонування морського коридору. У результаті економічна активність надалі поживавлялася в ключових секторах, зокрема промисловості, с/г, транспорті
- Водночас активність сфери послуг переважно сезонно послабилася на тлі завершення сезону відпусток

Нові реєстрації підприємств і ФОП (4-тижнева плинна), тис.

Джерело: opendatabot.ua.

Кількість проданих залізничних квитків за тиждень, % від довоєнного рівня

Джерело: opendatabot.ua.

Споживчий попит залишався стійким попри незначне погіршення споживчих настроїв

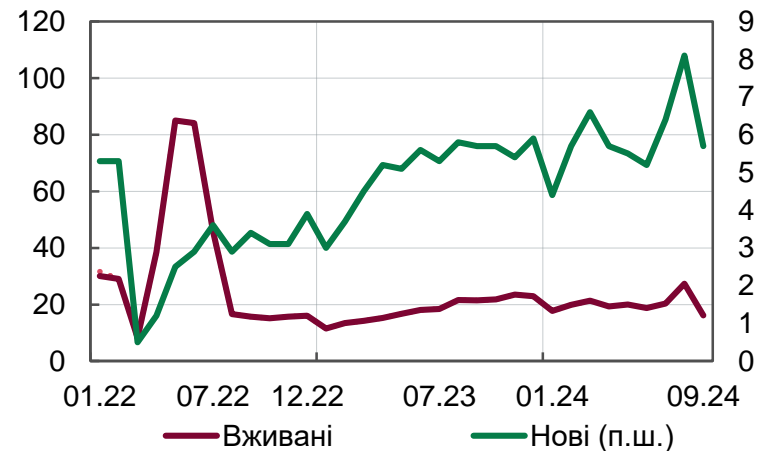
Онлайн замовлення товарів, % від довоєнного рівня

Джерело: Opendatabot (Сервіс Хорошоп).

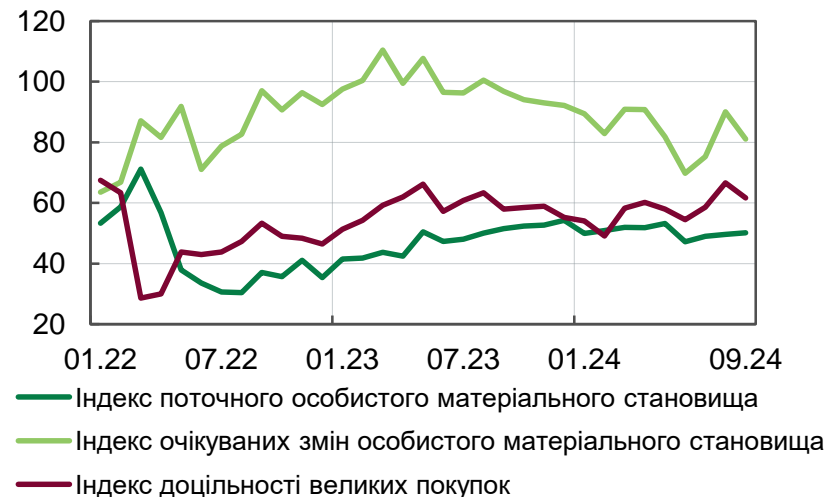
- Зниження [тривалості повітряних тривог](#) і [продовження сезону шкільних закупівель](#) до середини вересня підтримали торгівлю
- Станом на початок вересня [вакантність ТРЦ](#) близька до довоєнної; проте подальше зростання ритейлу [стримує брак кадрів](#) та [погіршення безпекової ситуації](#) у південно-східних регіонах
- [Продажі нових автомобілів](#) у вересні знизилися на 30% м/м і на 1.7% р/р після стрімкого зростання в серпні на тлі очікуваних податкових змін

Перша реєстрація легкових автомобілів, тис. од.

Джерело: Укравтопром.

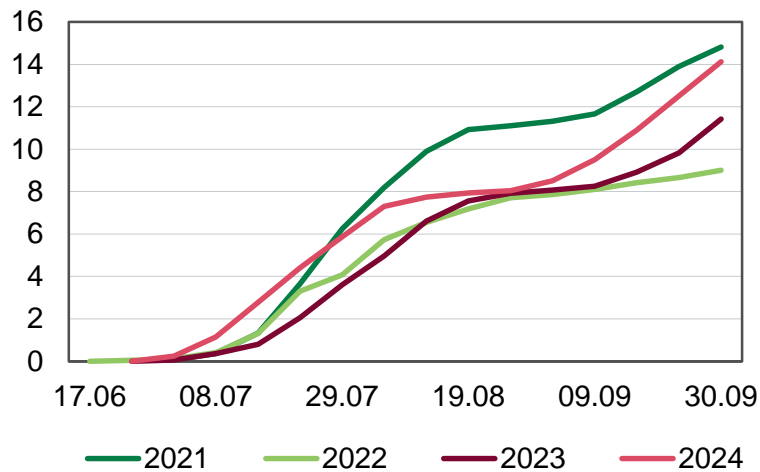
Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

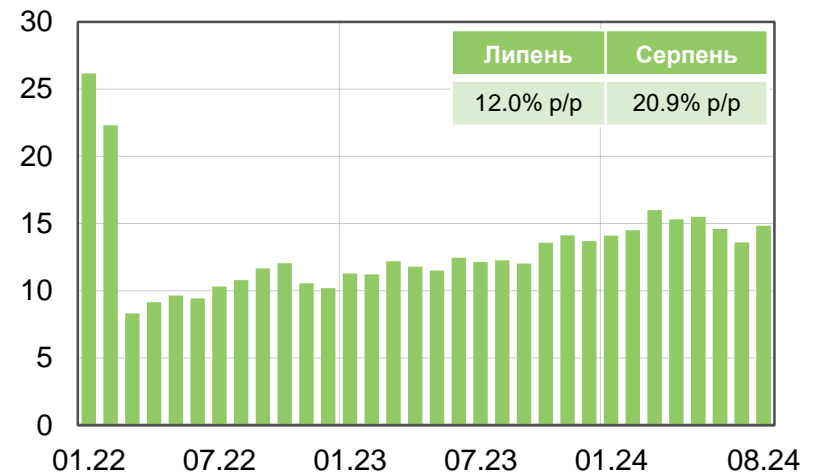
З березня 2023 року метод опитування змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю. Джерело: Info Sapiens.

Темпи жнив пізніх культур випереджають торішні, водночас дефіцит сировини стримує с/г переробку

Зібрані площі основних с/г культур, млн га

Вантажні перевезення залізницею, млн т

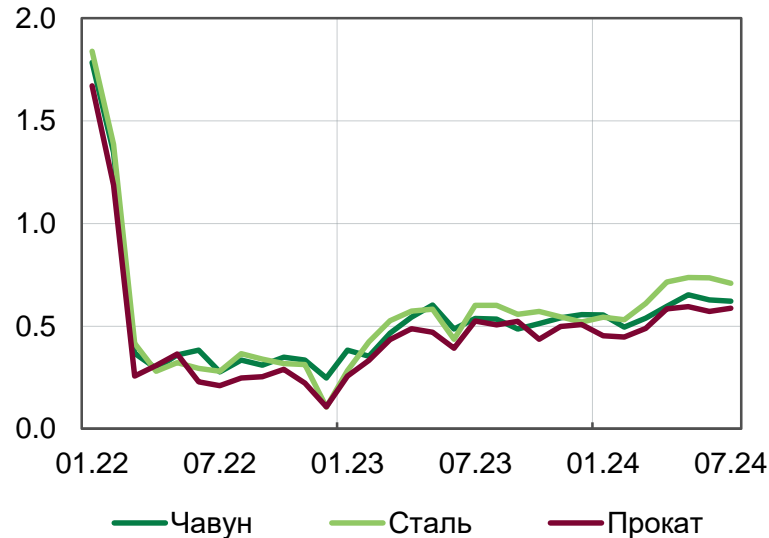
Джерело: МінАПК.

Джерело: ДССУ, Rail.insider, УЗ.

- Жнива пізніх культур тривають значно швидше, ніж минулого року, відповідно, обсяги намолоту пізніх культур на кінець вересня на 19% перевищують минулорічні. Проте їх врожайність та якість нижчі, ніж торік, унаслідок посухи
- Водночас стабільне функціонування морського коридору сприяло активному експорту, у результаті чого харчова промисловість навіть відчувала дефіцит якісної сировини для переробки. Це стримувало виробництво [борошна](#), [олії](#), [переробку ріпаку](#) та [виробництво кормів](#), що, зі свого боку, [погіршує умови для тваринництва](#)
- [Активізація експорту](#) та стабілізація температури [підтримали молочну переробку](#) у вересні, проте скорочення пропозиції свинини через численні спалахи АЧС [стримувало м'ясопереробку](#)
- Набирає обертів [сезон цукроваріння](#); завдяки хорошій врожайності цукрового буряку очікуються [обсяги виробництва](#), достатні для потреб внутрішнього ринку
- Робота морського коридору та надходження нового врожаю підтримали транспортну галузь. Зокрема, [обсяги перевалки у морських портах](#) зросли більш, ніж удвічі в річному вимірі, [залізничні перевезення зернових](#) у вересні зросли на 54% р/р

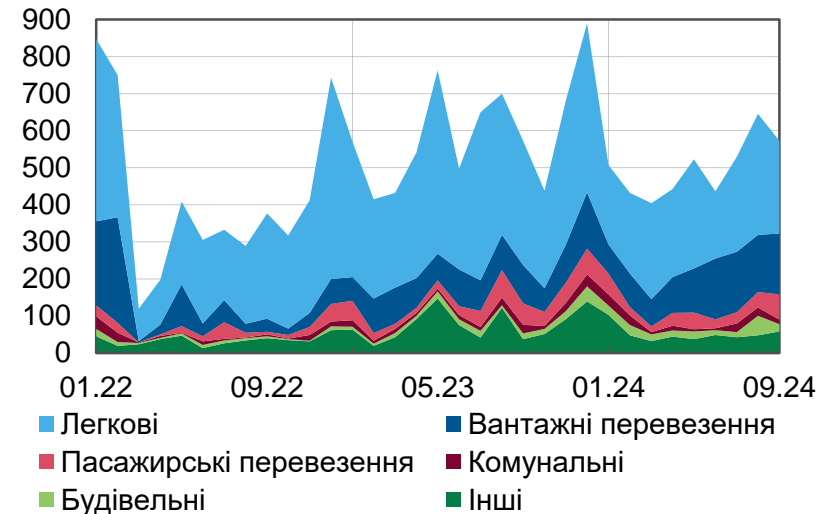
Стабілізація ситуації в енергетиці підтримала промисловість

Виробництво сталі, чавуну, прокату, млн. т

Джерело: Укрметалургпром.

Реєстрація транспортних засобів виготовлених в Україні за сферою використання, шт.

Джерело: Міністерство внутрішніх справ.

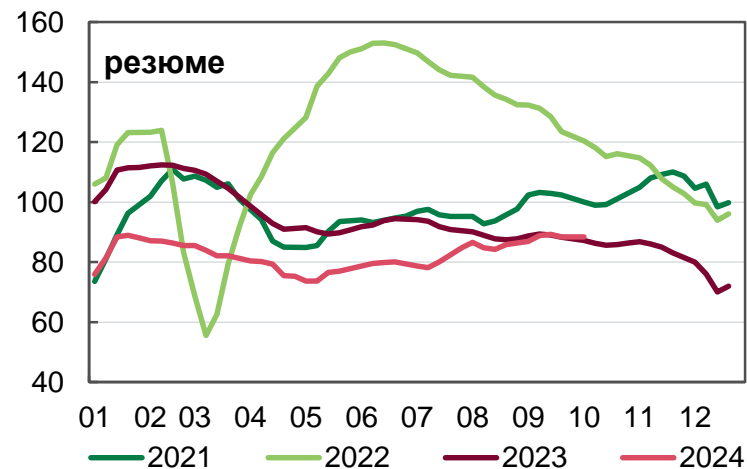
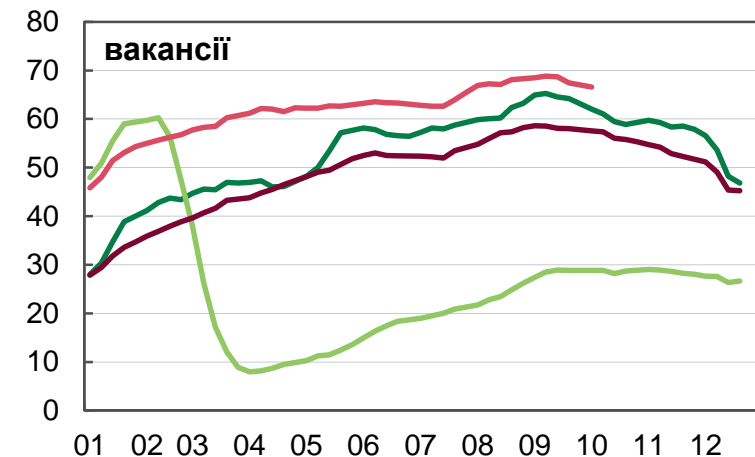
- Переважно стабільна енергетична ситуація у вересні, а також доступність морського коридору для експорту продукції ГМК підтримували металургію, водночас через очікування складного зимового сезону підприємства [планують скоротити виробничі потужності](#); частину потужностей було [виведено в ремонт](#)
- Нарощування [виробництва боєприпасів](#) підтримувало виробництво готових металевих виробів, а виробництво [військової техніки](#) та [залізничних вагонів](#) – машинобудування; зростало у вересні й виробництво автомобілів, зокрема для потреб будівництва, вантажних і пасажирських перевезень; [розширювалися й потужності](#) хімічної промисловості з виробництва добрив
- У добувній промисловості тривало нарощування потужностей [газовидобутку](#) та [відновлення пошкоджених обстрілами вугільних шахт](#) на тлі підготовки до опалювального сезону; Будівництво у вересні підтримували проекти з [розбудови логістики](#) та [житла для ВПО](#)

Україна: Ринок праці

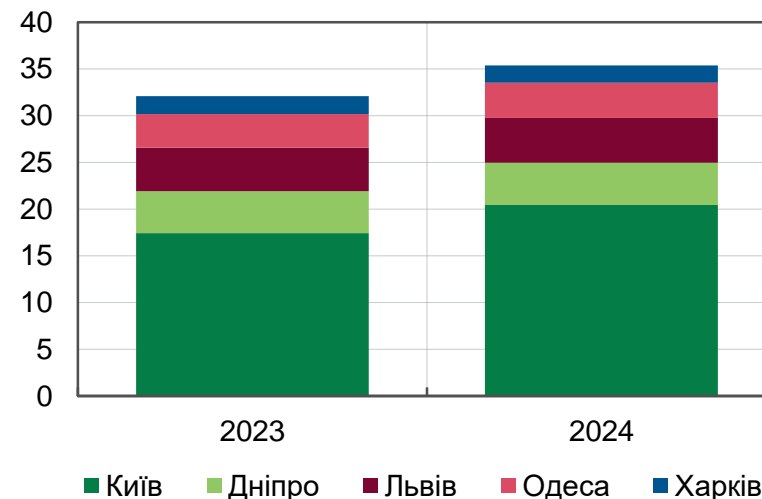
Попит на працівників надалі зростає на тлі певного поліпшення пропозиції робочої сили

Показники ринку праці, чотиритижнева плинна, тис.

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

Нові вакансії в найбільших містах України у вересні відповідного року, тис.

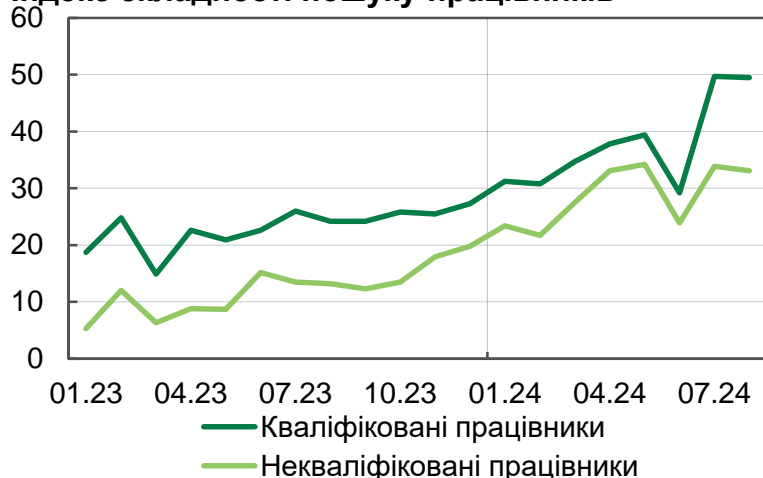

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

- Кількість нових вакансій надалі зростає порівняно з минулим роком, зокрема у великих містах, завдяки пожвавленню економічної активності
- Водночас падіння кількості нових резюме припинилося, що може свідчити про активізацію пошуку роботи українцями

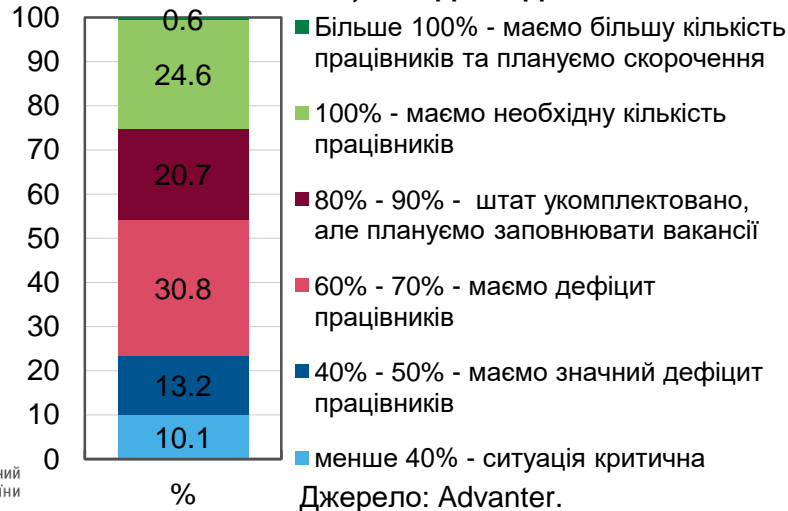
Брак працівників залишається гострою проблемою для підприємств і підтримує зростання зарплат

Індекс складності пошуку працівників*

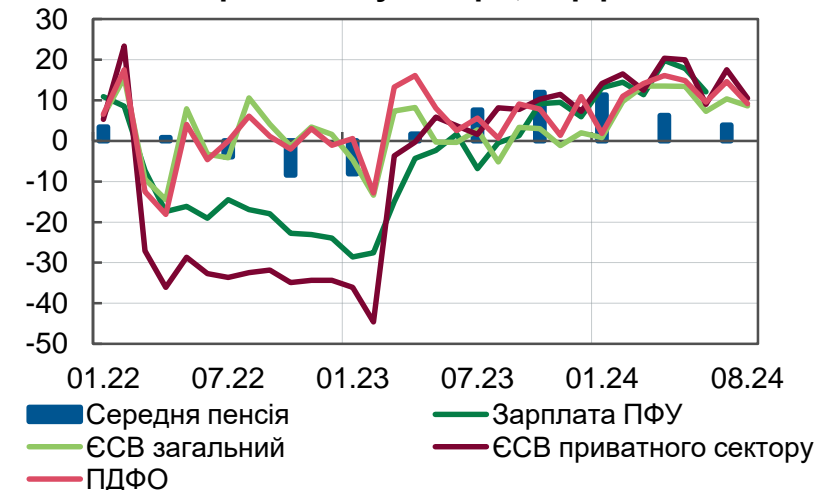

* Різниця між частками відповідей: знайти працівників стало важче та знайти працівників стало легше. Джерело: ІЕД.

Наскільки ваш штат працівників укомплектовано на поточний момент?, % відповідей

Непрямі показники для оцінки доходів населення в реальному вимірі*, % р/р

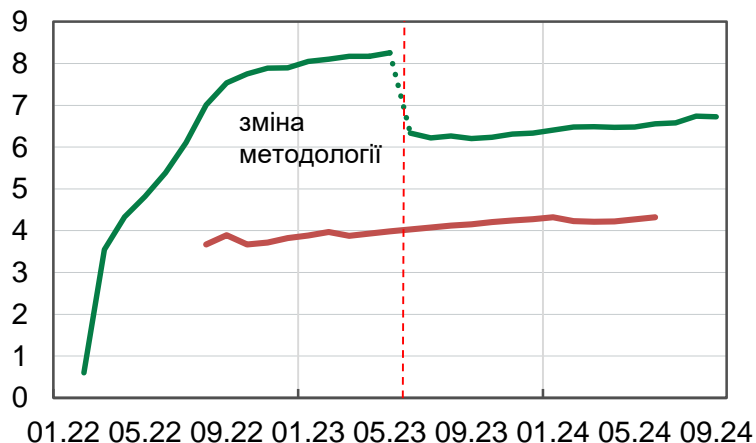

* Дефльовано на ІСЦ. ЄСВ приватного сектору розраховано як різницю між загальними обсягами ЄСВ та нарахуваннями на заробітну плату зі зведеного бюджету. Джерело: ДКСУ, ПФУ, ДССУ, розрахунки НБУ.

- Згідно з опитуванням ІЕД, оцінки складності пошуку працівників стабілізувалися на високому рівні
- За опитуванням Advanter, у середньому штати компаній у серпні були укомплектовані на 71%, причому ситуація не поліпшувалася (74% у травні 2024 року)
- Брак робочої сили зумовлює високі темпи зростання номінальних зарплат, водночас через вищу інфляцію зростання реальних зарплат сповільнилося

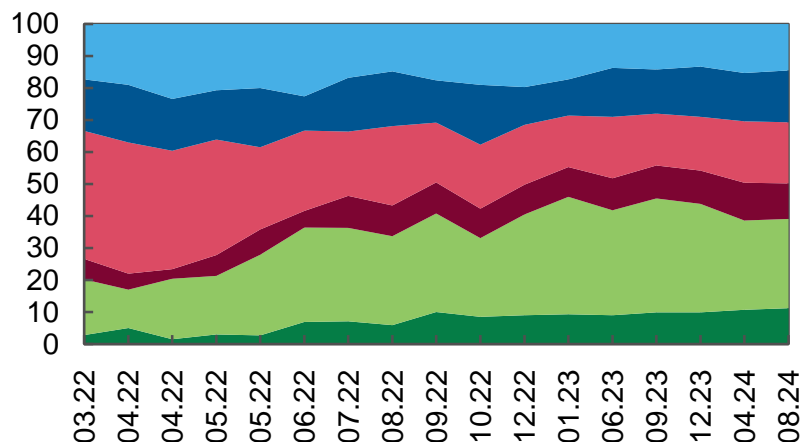
Кількість внутрішніх і зовнішніх мігрантів залишається значною

Кількість мігрантів з початку повномасштабного вторгнення, млн осіб

— Мігранти за кордоном загалом
— Тимчасовий захист у ЄС

Частки ВПО за макро-регіонами, %

■ Київ ■ Схід ■ Південь ■ Захід ■ Північ ■ Центр

Джерело: ООН, Євростат.

Джерело: MOM.

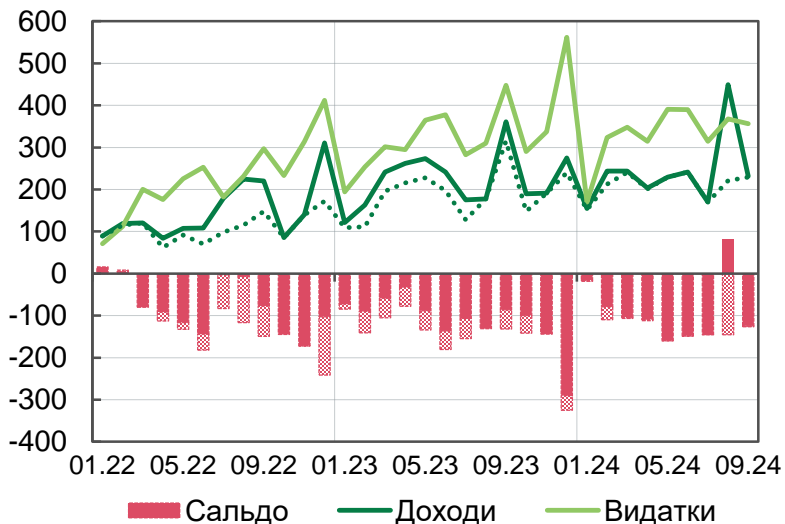
- За оцінкою ООН, станом на 24 вересня 2024 року кількість мігрантів з України стабілізувалася порівняно з серпнем на рівні 6.7 млн осіб. За даними Євростату, у червні 2024 року тимчасовий захист у ЄС мали 4.3 млн осіб з України
- За оцінкою MOM, у серпні 2024 року кількість ВПО становила близько 3.7 млн осіб, майже чверть перебували у двох областях – Харківській (13%) та Дніпропетровській (12%). Понад половина ВПО покинули своє місце проживання два або більше років тому (48% тих, хто перемістився в межах області та 54% тих, хто переїхав в іншу область). Хоча більшість все ще планує повернутися після закінчення війни, зростає частка тих, хто планує залишитися жити на новому місці

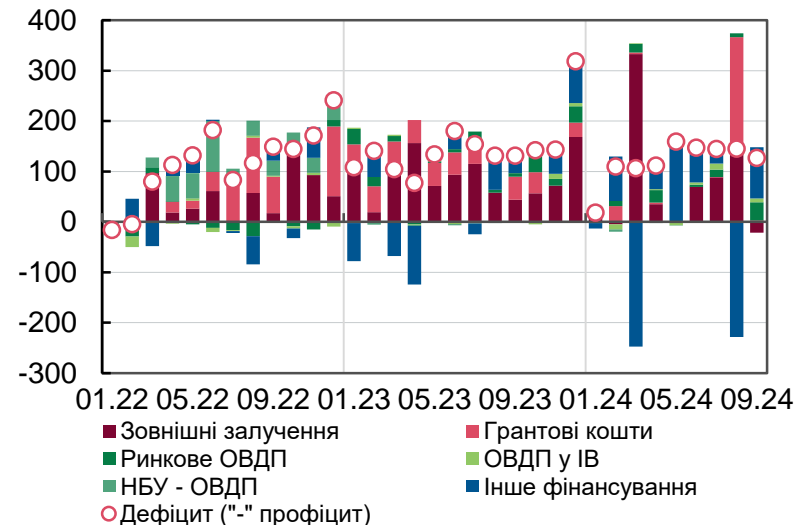
Україна: Фіскальний сектор

Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) дещо звузився

Основні показники державного бюджету* (помісячно), млрд грн

Фінансування** дефіциту державного бюджету (без урахування грантів у доходах), млрд грн

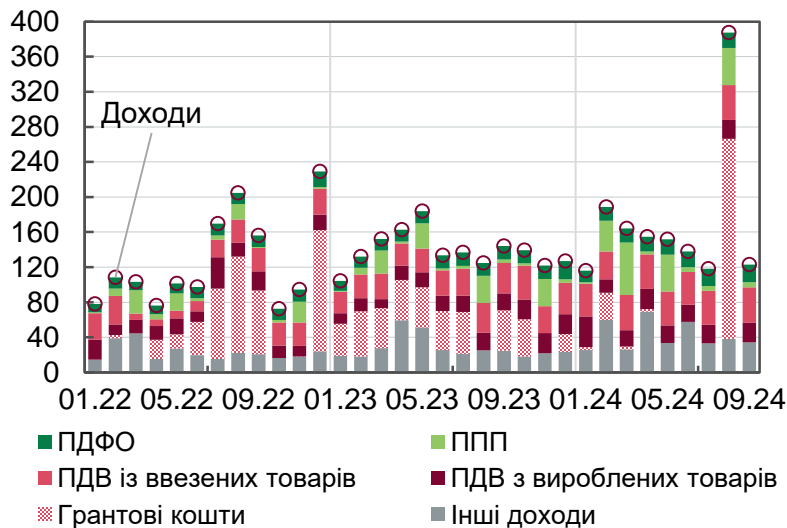

* Пунктиром та додатково візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів. Сальдо з урахуванням кредитування. ** Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація. Вересень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки, дані та розрахунки уточнюватимуться. Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

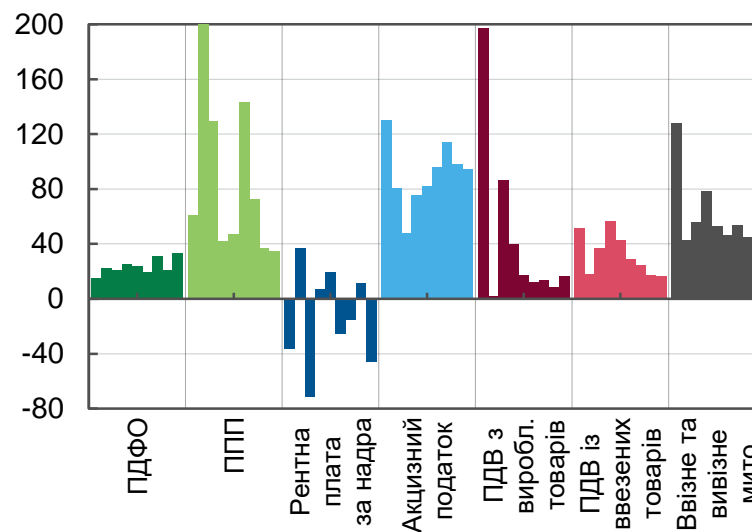
- Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) незначно зменшився порівняно з попередніми місяцями цього року, однак очікувано залишився досить значним
- У вересні бюджетні потреби профінансовано переважно за рахунок накопичених коштів від отриманої значної міжнародної допомоги в серпні
- Водночас у вересні поживавився і внутрішній ринок запозичень. Обсяги розміщення ОВДП як у національній, так і в іноземній валюті були найбільшими з початку року на тлі додаткових заходів НБУ зі стимулювання вкладень у ОВДП та певного підвищення їх доходності. Загальний роловер ОВДП за дев'ять місяців становив близько 160%

Податкові надходження й надалі зростали та залишалися сталою базою доходів

Доходи* загального фонду державного бюджету, млрд грн

Темпи зростання окремих податкових надходжень* загального фонду, помісячно, % р/р

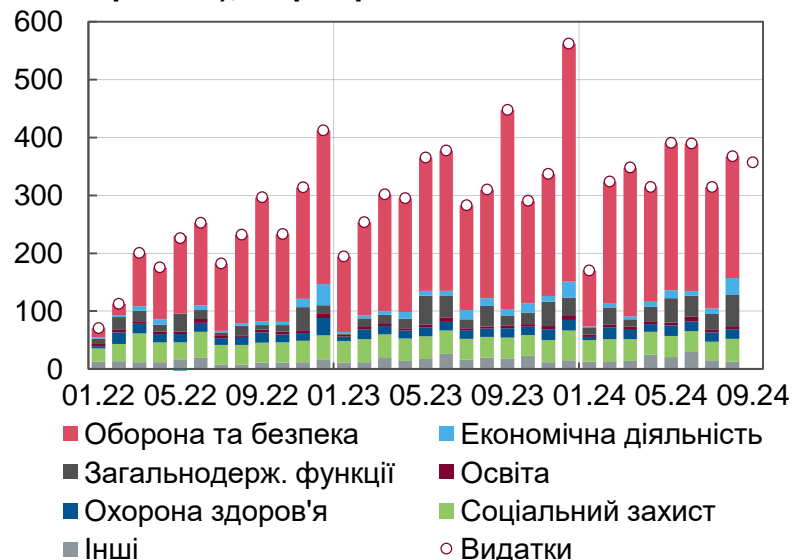

* Вересень – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, дані та розрахунки уточнюватимуться.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

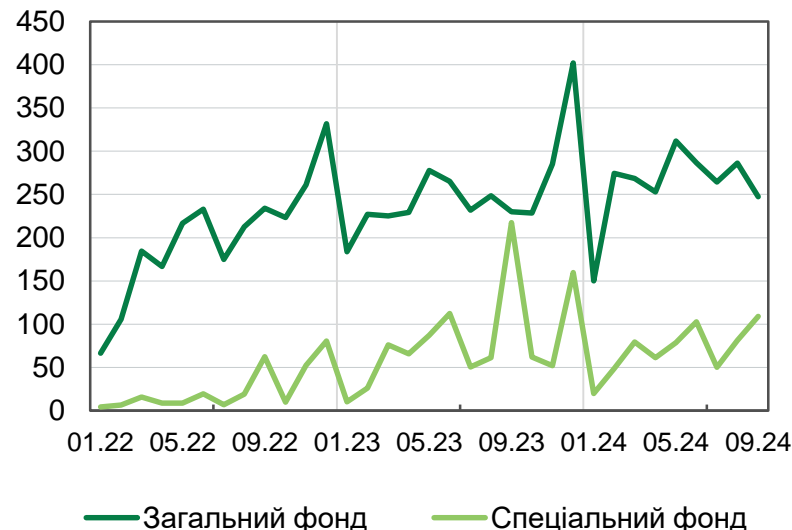
- Збільшення податкових надходжень загального фонду тривало, хоча темпи їх зростання дещо сповільнилися (зокрема з огляду на вирівнювання бази порівняння, пов'язаної з підвищенням низки податків та скасуванням пільг улітку минулого року)
- Водночас нарощенню податкових надходжень сприяли ефекти від подальшого поживавлення економіки, а також підвищення акцизного податку на паливо з 01.09.2024 разом із загальним поліпшенням адміністрування податків

Видатки залишалися значними та переважно спрямовувалися на безпекові та соціальні потреби

Видатки державного бюджету (функціональна класифікація), млрд грн

Видатки державного бюджету, млрд грн

* Вересень – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, дані та розрахунки уточнюватимуться.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

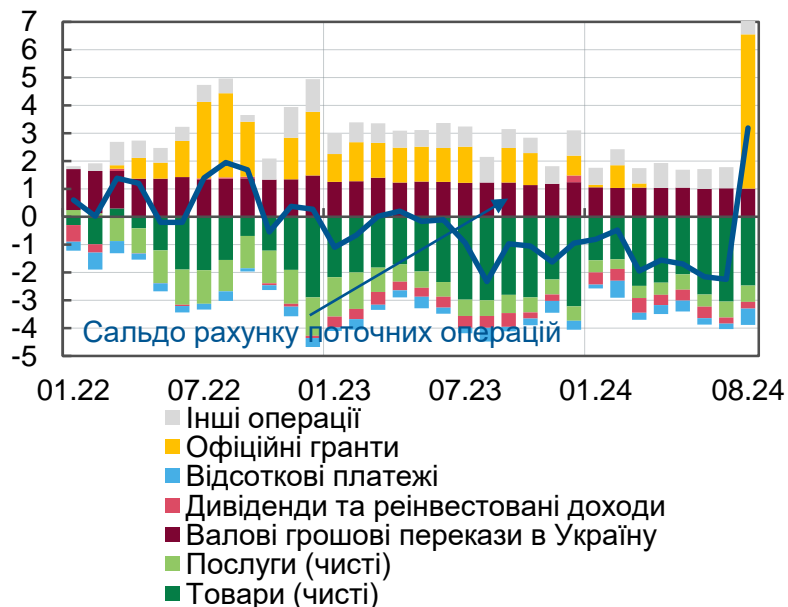
- Видатки державного бюджету у вересні залишилися практично на рівні серпня. Водночас у річному вимірі вони зменшилися на понад 20% р/р за рахунок видатків спеціального фонду (в якому відображається зокрема використання наданої цільової допомоги). Видатки загального фонду надалі помірно зростали
- Сфери оборони і безпеки та соціальне забезпечення залишалися пріоритетними серед видатків (мають найбільші частки у структурі видатків). Капітальні видатки тривалий час були суттєвими, що пов'язано з військовими потребами та ліквідацією наслідків руйнувань. Проте після істотного нарощування капітальних видатків у серпні їх обсяги у вересні вірогідно будуть дещо меншими

Україна: Платіжний баланс

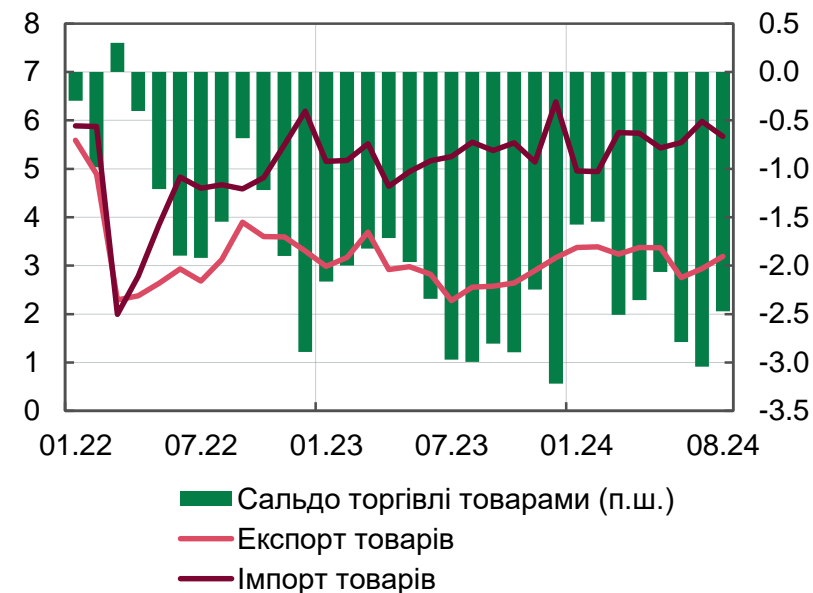
У серпні поточний рахунок було зведено з профіцитом завдяки значним обсягам грантової допомоги

Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

Сальдо торгівлі товарами, млрд дол.

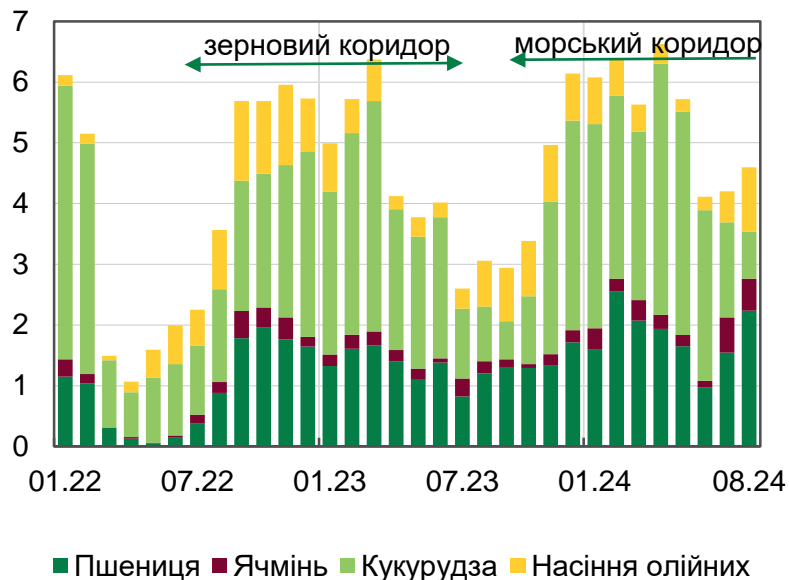

Джерело: НБУ.

- У серпні Україна отримала рекордні обсяги грантів від міжнародних партнерів. У результаті рахунок вторинних доходів було зведено з профіцитом 6.3 млрд дол.
- Крім того, дещо збузився дефіцит торгівлі товарами завдяки як скороченню імпорту товарів унаслідок менших обсягів гуманітарної допомоги, так і нарощуванню експорту товарів в умовах поставок агрокультур нового врожаю

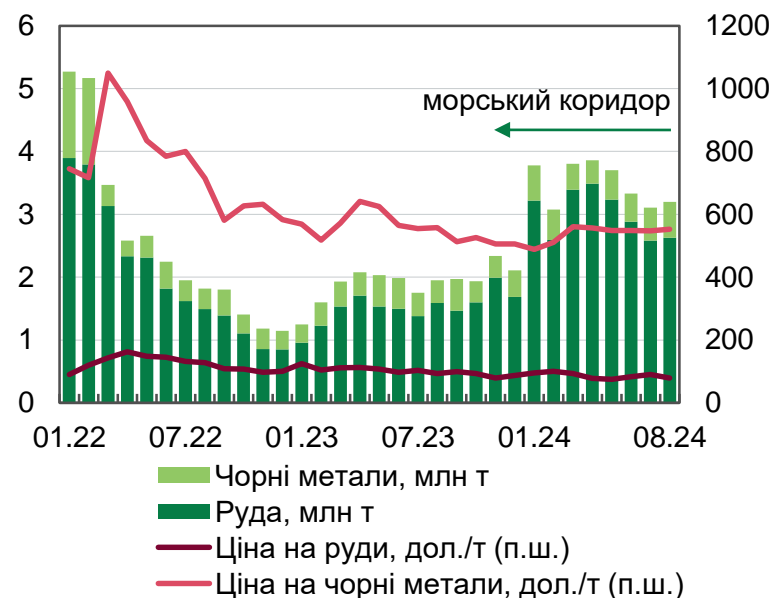
Поставки агрокультур нового врожаю й надалі визначали нарощування експорту

Експорт сільськогосподарських культур, млн т

Джерело: ДМСУ.

Експорт продукції ГМК

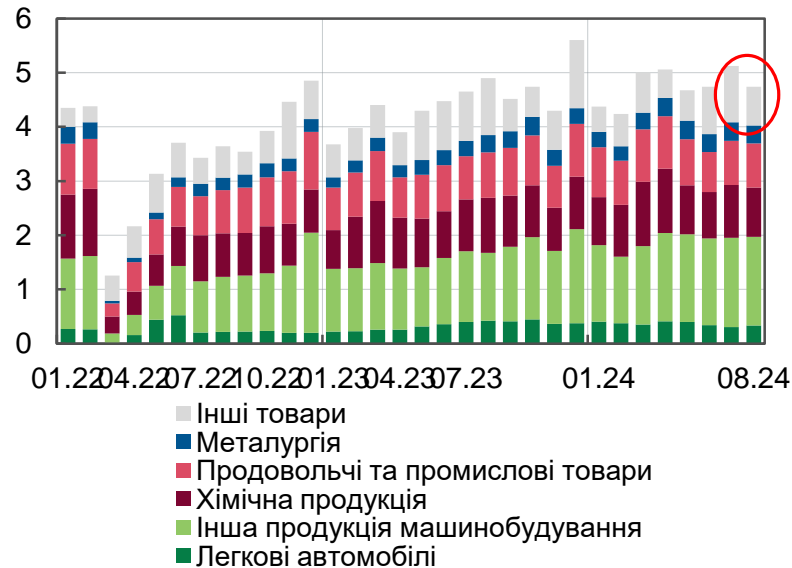

Джерело: ДМСУ, розрахунки НБУ.

- В умовах надходження агрокультур нового врожаю та високого зовнішнього попиту на них експорт сільськогосподарських товарів у серпні зріс. Водночас експорт продовольчих товарів зріс не так відчутно через менші обсяги виробництва та, як наслідок, експорту соняшникової олії та макухи в умовах дефіциту сировини
- Зросли й поставки продукції ГМК, проте через тривале зниження світових цін на руду вартісні обсяги її експорту порівняно з липнем скоротилися

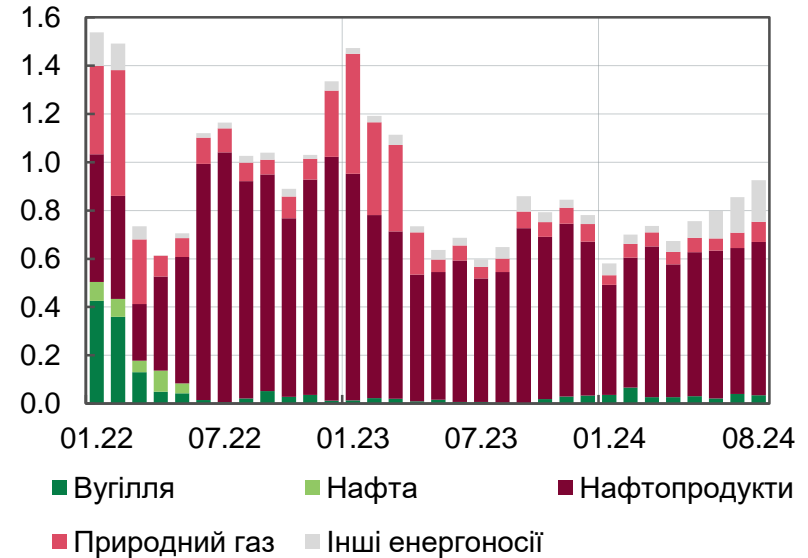
Імпорт товарів знизився насамперед через менші обсяги гуманітарної допомоги

Неенергетичний імпорт, млрд дол.

Джерело: НБУ.

Імпорт енергоносіїв, млрд дол.

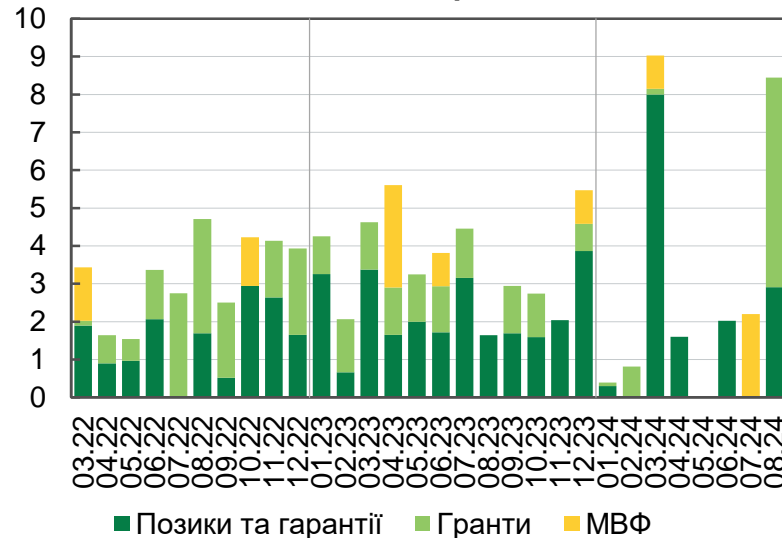

Джерело: НБУ.

- Після значних обсягів гуманітарної допомоги, наданої в липні на тлі енерготору росії, у серпні її надходження очікувано скоротилися. Це визначило динаміку групи товарів "Різне"
- Крім того, сезонно звужився попит аграріїв на насіння та добрива
- Водночас поліпшення споживчих настроїв населення в серпні зумовило певне нарощування закупівель окремих продовольчих товарів і промислових виробів
- Також напередодні підвищення акцизів зріс імпорт нафтопродуктів

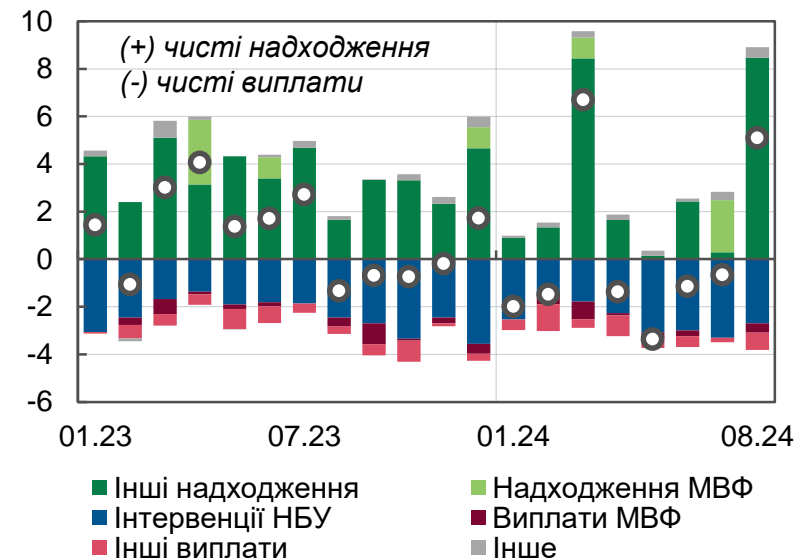
Завдяки значним обсягам міжнародної допомоги валові резерви в серпні зросли

Міжнародна фінансова допомога з початку повномасштабної війни, млрд дол.

Джерело: НБУ, МФУ, дані з відкритих джерел.

Зміна міжнародних резервів, млрд дол.

Джерело: НБУ.

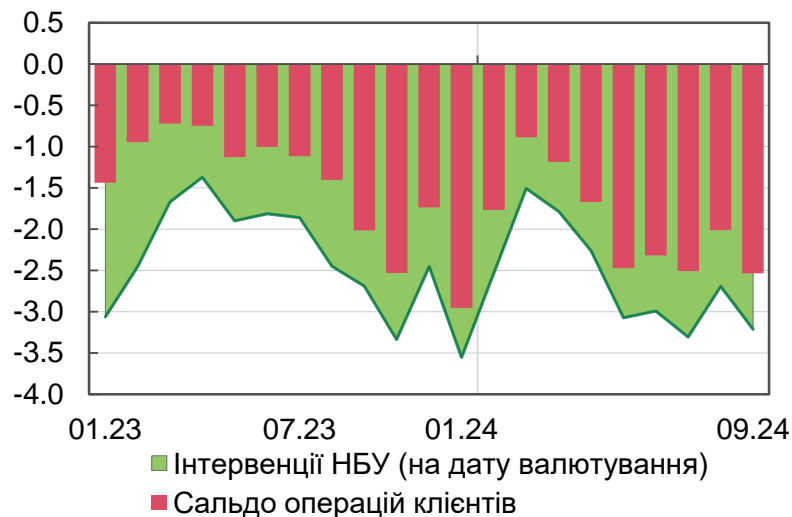
- Загалом у серпні Україна отримала 8.4 млрд дол. міжнародної фінансової допомоги. Надходження у вигляді позик забезпечили приплив капіталу за державним сектором та, як наслідок, загалом за фінансовим рахунком
- У результаті валові міжнародні резерви значно зросли та становили 42.3 млрд дол. станом на кінець місяця. Цей рівень забезпечує фінансування 5.4 місяці майбутнього імпорту

Україна: Монетарний сектор

У вересні обмінний курс гривні коливався в обох напрямках під дією ринкових чинників

Сальдо операцій з іноземною валютою клієнтів банків* та інтервенції НБУ, млрд дол.

* Сальдо операцій з купівлі та продажу безготівкової та готівкової іноземної валюти клієнтами банків на умовах "тод", "том", "спот".

Джерело: НБУ.

Курси гривні до долара

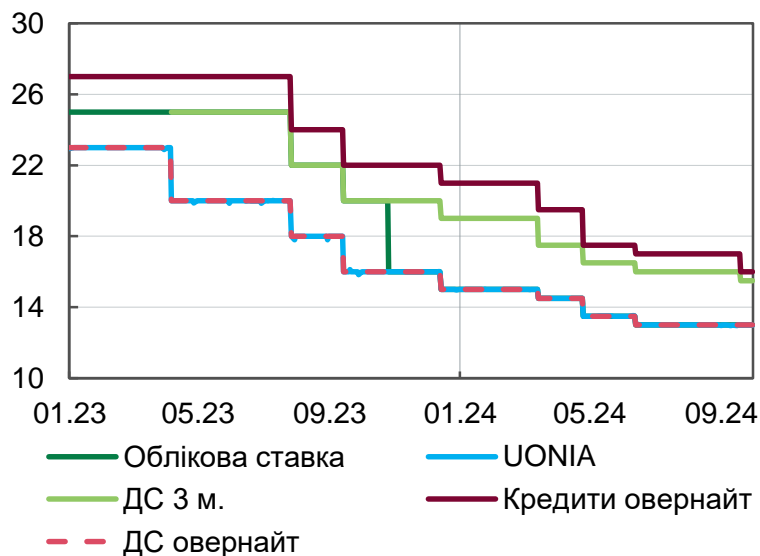

Джерело: НБУ.

- У вересні чистий попит на іноземну валюту зріс, реагуючи на сезонні чинники. З метою підтримання стійкої ситуації на валютному ринку та запобігання надмірним курсовим коливанням НБУ збільшив чистий продаж іноземної валюти до 3.2 млрд дол., а також вжив додаткових заходів із [протидії непродуктивному впливу капіталу](#)
- Обмінний курс гривні коливався в обидва боки під впливом ринкових чинників, проте залишився практично на рівні серпня. Різниця між готівковим та офіційним курсами впродовж місяця не перевищувала 1.0%
- Надходження значних обсягів міжнародної фінансової допомоги в серпні додатково сприяло посиленню здатності НБУ підтримувати стійку ситуацію на валютному ринку

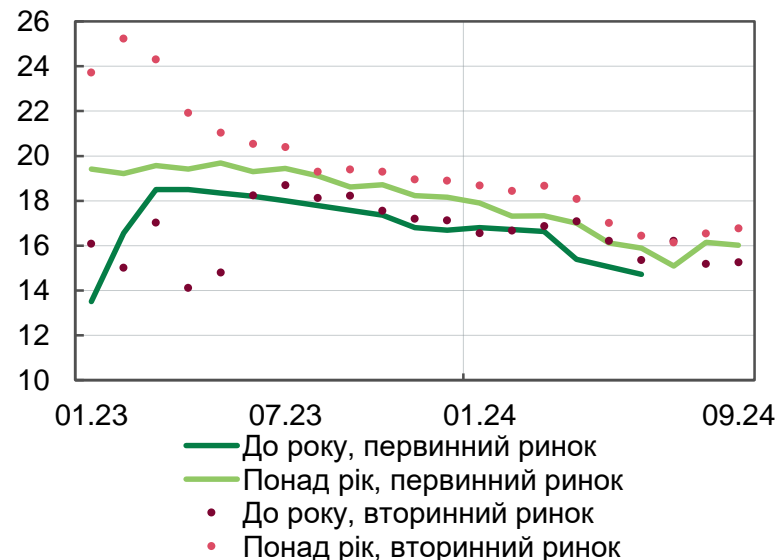
У вересні НБУ зберіг облікову ставку на рівні 13%

Процентні ставки за операціями НБУ з банками та UONIA, %

Джерело: НБУ.

Дохідність гривневих ОВДП, % річних

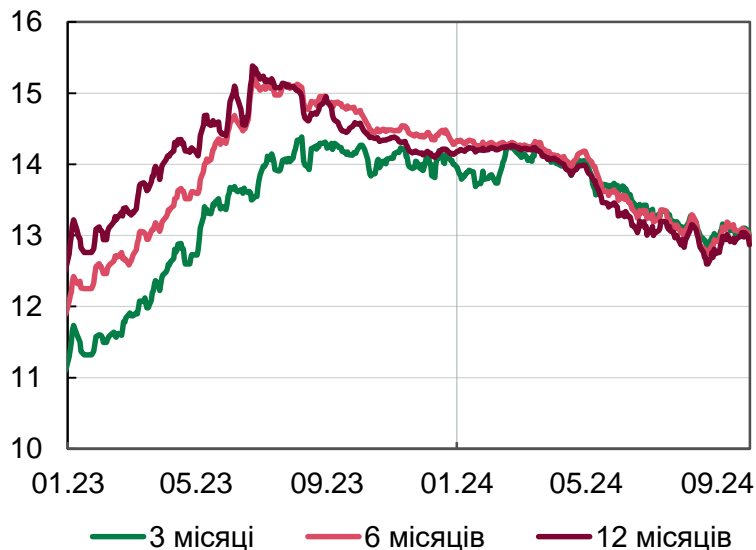

Джерело: розрахунки НБУ.

- Рішення щодо збереження ключової ставки на рівні 13% у вересні спрямоване на підтримання інтересу до заощаджень у гривні та стримування попиту на валютному ринку
- НБУ також застосував комбінацію заходів зі збільшення гнучкості банків в управлінні власною ліквідністю та стимулювання додаткового попиту на ОВДП, що має посилити спроможність уряду залучати необхідні обсяги фінансування на внутрішньому борговому ринку без звернення до емісійних джерел. Зокрема, із жовтня підвищено нормативи обов'язкового резервування й одночасно збільшено частку ОР, яку банки мають змогу покривати за рахунок бенчмарк-ОВДП
- Також було модифіковано параметри інших інструментів та операцій монетарної політики: знижено ставки за тримісячними депозитними сертифікатами до 15.5%, за кредитами рефінансування – до 16%, а максимальний строк надання останніх обмежено 14 днями

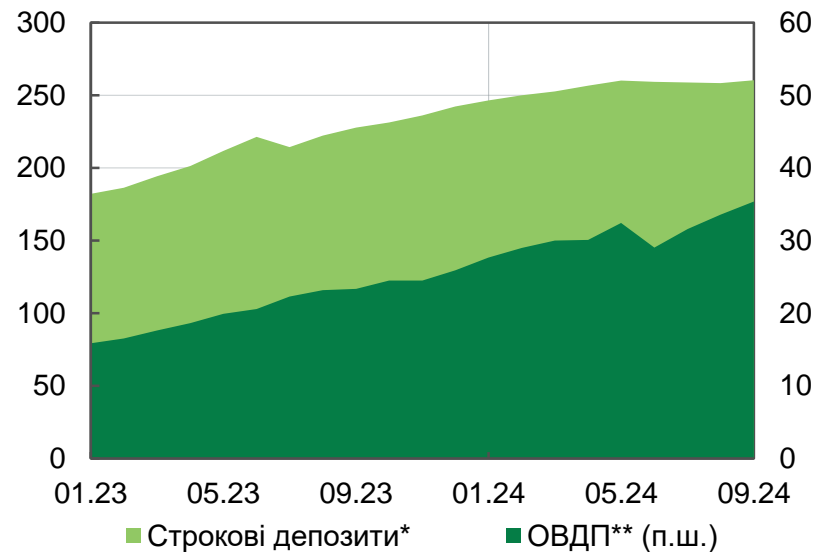
Поточна дохідність гривневих інструментів підтримує попит на них з боку населення

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб*, %

* 5-денна ковзна середня.
Джерело: Thomson Reuters.

Залишки гривневих ОВДП у портфелі ФО та строкових депозитів ФО, млрд грн

* За оперативними даними.
** За номінально-амортизаційною вартістю.
Джерело: НБУ.

- Номінальні ставки за гривневими інструментами відреагували на зростання інфляції та збереження ключової ставки незмінною упродовж останніх місяців. Так, за попередніми оцінками, у вересні припинилося зниження ставок за строковими депозитами фізичних осіб. А дохідність гривневих ОВДП на первинному та вторинному ринках за окремими строками навіть підвищилася
- Це дало змогу підтримати інтерес населення до заощаджень у гривні: строкові вклади у вересні відновили зростання, а портфель гривневих ОВДП збільшується стабільними темпами після тимчасового скорочення в червні